

HAFTAYA BAKIŞ

Fed politika faizini 25 baz puan artırdı.

13-14 Aralık'ta gerçekleştirilen 2016 yılının son toplantısında ABD Merkez Bankası (Fed) politika faizini 25 baz puan artırmayı kararlaştırdı. Toplantı sonrasında yaptığı konuşmasında Fed Başkanı Yellen, tam istihdam ve fiyat istikrarı hedefleri çerçevesinde ABD ekonomisinde kaydedilen ilerlemenin politika faizinin %0,50-0,75 bandına yükseltilmesinde etkili olduğunu belirtti. ABD'de işsizlik oranının gerilediğine ve enflasyonun Fed'in uzun dönemli hedefi olan %2'ye yaklaştığına değinen Yellen, ABD'de ekonomik büyümenin 2016 yılı ortasından itibaren hız kazandığına dikkat çekti. Önümüzdeki dönemde faiz artışlarının yine kademeli olarak gerçekleştirileceğini ifade eden Yellen, faiz kararlarının işgücü piyasası koşulları, enflasyon, enflasyona yönelik beklentiler ve küresel finansal piyasalardaki gelişmelere bağlı olarak şekilleneceğini dile getirdi. Toplantı sonrasında açıklanan noktasal projeksiyona göre, Fed üyelerinin 2017 yılsonu için medyan faiz öngörüsü %1,375 seviyesinde oluştu. Bu durum Eylül ayında 2017'ye ilişkin iki olan faiz artırımı beklentisinin üçe yükseltildiğine işaret ediyor. Ayrıca, 20 Ocak'ta başkanlık görevine başlayacak olan Trump'ın uygulayacağı maliye politikalarına yönelik belirsizlik sürüyor. Konuşmasında bu konuya da değinen Yellen, Trump'ın izleyeceği politikalara ilişkin belirsizliklerin para politikasının da netleşmesine engel olduğuna işaret etti.

ABD'de yoğun veri gündemi...

Hafta ortasında ABD'de açıklanan verilere göre, Kasım ayında ÜFE aylık bazda %0,4, TÜFE de %0,2 artış kaydetti. Yıllık TÜFE artışının bir miktar hızlandığı görülse de, enflasyon halen Fed'in uzun dönem enflasyon hedefi olan %2'nin altında izleniyor. Enerji ve gıda fiyatları hariç çekirdek TÜFE de Kasım'da yıllık bazda %2,1 artış kaydetti. Kasım ayında perakende satışlar ve sanayi üretimi beklentilerin altında gerçekleşirken, Aralık ayına ilişkin öncü imalat sanayi PMI verisi güçlü performansı yılın son ayında özel sektör üretiminin canlanacağına dair ümit verdi.

Fed'in 2017'de beklenenden daha şahin olacağına yönelik beklentiler ABD hazine tahvili faizlerindeki yükselişi destekliyor. ABD 10 yıllık gösterge tahvilin faizi geçtiğimiz hafta Eylül 2014'ten bu yana ilk defa %2,6 seviyesinin üzerine çıktı. Ayrıca, doların diğer gelişmiş ülke para birimleri karşısındaki değerini gösteren DXY endeksi geçtiğimiz hafta 2002'den bu yana en yüksek seviyesine çıktı.

İtalya ve Euro Alanı'nda son gelişmeler...

İtalya'da 4 Aralık'ta gerçekleştirilen anayasa referandumunu kaybeden Başbakan Renzi'nin yerine Paolo Gentiloni ülkenin yeni başbakanı olarak atanırken, İtalyan bankacılık sektörünün not görünümünün Moody's tarafından "durağan"dan "negatif"e düşürülmesi sektöre yönelik endişelerin sürmesine neden oldu. Öte yandan, finansal piyasalar için hazırlanan 15 milyar euroluk destek paketinin 22 Aralık'ta onaylanacağını açıklanması bankacılık sektörüne yönelik endişeleri bir miktar hafifletti. Ayrıca, Unicredit'in Haziran ayında önemli tutarda hisse senedi ihracına gideceğini açıklaması geçtiğimiz hafta piyasalara destek veren diğer bir gelişme olarak öne çıktı. Euro Alanı'nda açıklanan verilere göre ise, imalat sanayi PMI 54,9 ile beklentilerin üzerinden gerçekleşirken, TÜFE'deki yıllık değişim %0,6 ile Nisan 2014'ten bu yana en yüksek seviyesine ulaştı. Euro Alanı'nda önümüzdeki dönemde petrol fiyatlarındaki artışın etkileri, Brexit ile ilgili gelişmeler ve Hollanda ile Fransa'da yapılacak seçimler takip edilecek.

HAFTALIK VERİLER

	9.Ara	16.Ara	Değişim		9.Ara	16.Ara	Değişim
BIST-100 Endeksi	75.727	77.590	% 2,5 ▲	EUR/USD	1,0559	1,0447	-% 1,1 ▼
2 Yıllık Gösterge Tahvil Faizi	%10,94	%10,84	-10 bp ▼	USD/TL	3,4859	3,5058	% 0,6 ▲
ABD 10 Yıllık Tahvil Faizi	%2,46	%2,60	13 bp ▲	EUR/TL	3,6806	3,6602	-% 0,6 ▼
EMBI+ (baz puan)	367	366	-1 bp ▼	Altın (USD/ons)	1.158	1.134	-% 2,1 ▼
EMBI+ Türkiye (baz puan)	364	365	1 bp ▲	Petrol (USD/varil)	52,4	54,3	% 3,5 ▲

bp: baz puan

Borsa İstanbul haftayı kazançla kapattı.

Geçtiğimiz haftaya satış baskısıyla başlayan yurt içi piyasalar haftayı inşaat ve bankacılık sektörü hisselerindeki yükseliş öncülüğünde %2,5 kazançla kapattı. Hafta içinde Hazine'nin iki farklı günde gerçekleştirdiği tahvil ihraçlarında ortalama bileşik faiz %11'in üzerinde oluştu. Yurt içi piyasada gözler şimdi TCMB'nin 20 Aralık'ta gerçekleştirileceği yılın son Para Politikası Kurulu (PPK) toplantısına çevrildi. Ocak 2014'den sonra ilk defa Kasım ayında faiz artırımını gerçekleştiren TCMB'nin Aralık ayında da faiz artışına devam etmesi bekleniyor.

TCMB Beklenti Anketi'ne göre büyüme ve kur beklentisi bozuldu.

TCMB'nin yayımladığı Aralık ayı Beklenti Anketi sonucuna göre, yılsonu USD/TRY beklentisi 3,4602'ye yükselirken, Temmuz ayından beri gerileyen yılsonu GSYH büyüme beklentisi %2,6'ya düştü. Ayrıca, 12 ay sonrası için politika faiz oranı beklentisinin %8,5'a çıkması piyasanın TCMB'den faiz artırım beklentisine işaret etti ([Beklenti Anketi raporumuz](#)).

İşsizlik oranı yükselişini sürdürdü.

Ağustos, Eylül ve Ekim aylarını kapsayan Eylül dönemine ait işgücü verilerine göre, Türkiye'de işsizlik oranı Ağustos ayında olduğu gibi %11,3 olarak gerçekleşti. Bir önceki yılın aynı dönemine göre %2,7 artan işgücüne rağmen işsiz sayısındaki %13,5'lik yükseliş işsizlik oranının aynı dönemde 1 puan artmasında etkili oldu. Bu dönemde işgücüne katılım oranı %52,8 ile tarihi yüksek seviyede izlendi. Tarım ve sanayide çalışan kişi sayısındaki azalış öne çıkarken, istihdamın %53'ünü oluşturan hizmetler sektöründe çalışan sayısı eğitim, idari ve destek hizmetlerinde istihdam edilen kişi sayısındaki artış öncülüğünde yükseldi.

Merkezi yönetim bütçesi Kasım ayında fazla verdi.

Merkezi Yönetim Bütçesi Kasım ayında 10 milyar TL fazla verdi. Ocak-Kasım döneminde bütçe açığı %61 gerileyerek 2,1 milyar TL'ye düştü. Yılın ilk 11 ayında bütçe gelirleri bir önceki seneye göre %15,1 artarak 508,6 milyar TL'ye ulaşırken, bütçe giderleri %14,2 yükselerek 510,7 milyar TL oldu. Bütçe gelirleri Kasım'da vergi gelirlerindeki artış ile yeniden yapılandırılan vergi borçlarının etkisiyle güçlü bir performans sergiledi. Aralık'ta ilk 11 ayda olduğu üzere %15'lik gelir artışı kaydedilmesi halinde, bütçe gelirlerinin OVP hedefini 10 milyar TL aşabileceği öngörülüyor. Giderler tarafında ise, OVP hedefi dikkate alındığında Aralık'ta 70 milyar TL tutarında harcama alanı bulunuyor. Böylece, son çeyrekte ekonomik aktiviteyi desteklemeye yönelik adımlar atan Hükümet'in Aralık ayında yaklaşık 80 milyar TL tutarında harcama yapma imkanı olduğu tahmin ediliyor ([Bütçe Dengesi raporumuz](#)).

Özel sektörün yurt dışından sağladığı kredi borcu yükselişini sürdürüyor.

TCMB'nin geçtiğimiz hafta yayımladığı veriye göre, özel sektörün Ekim ayında yurt dışından sağladığı uzun vadeli kredi borcu 12,3 milyar dolar yükselerek 207,6 milyar dolar, kısa vadeli kredi borcuysa 3,7 milyar dolar azalarak 16,8 milyar dolar oldu. Ekim ayında bankalar ve banka dışı finansal kuruluşların uzun vadeli tahvil stokunun arttığı gözlenirken, finansal olmayan kuruluşların kredi borçlarının 9 milyar dolar yükseldiği görüldü. Finansal kuruluşların uzun vadeli krediler içindeki payı %51,7 olarak gerçekleşirken, kısa vadeli krediler içindeki payı %81,3'e ulaştı.

SEKTÖREL GELİŞMELER

Türev işlemlerde BSMV düzenlemesi...

Geçtiğimiz hafta borsa dışında yapılan emtiaya, döviz, faize vb. endeksli her türlü türev işlemlerden alınan banka ve sigorta muameleleri vergisinin (BSMV) kaldırılacağı açıklandı. Mevcut durumda %5 olan BSMV'nin kaldırılmasıyla türev işlemlerde ilginin yurt dışından yurt içine çekilebileceği öngörülürken, söz konusu uygulamayla döviz riskini minimize etmek isteyen firmaların ileri vadeli işlem maliyetleri bir miktar düşürülmüş oldu. Ayrıca, Başbakan Yardımcısı Mehmet Şimşek de döviz açık pozisyonu olan reel sektörün bunu türev enstrümanlarla sigortalamasına destek olmayı amaçladıklarını, döviz geliri olmayan özel sektör firmalarının ise döviz borçlanmasına karşın sınırlama getirilebileceğini açıkladı. Uygulamayla özel sektörün artan döviz borcunun kontrol altına alınması hedefleniyor.

İran'dan doğalgaz ithalatına kesinti...

Türkiye'nin Rusya'dan sonra en fazla doğalgaz ithalatı gerçekleştirdiği ülke olan İran, geçtiğimiz hafta olumsuz hava koşulları sebebiyle doğalgaz akışını üçte bir oranında azalttığını açıkladı. Isınma ihtiyacı sebebiyle doğalgaz tüketiminin yükseldiği kış aylarında artan taleple birlikte BOTAŞ, kamuya bağlı Elektrik Üretim AŞ'ye (EÜAŞ) verdiği doğalgazda kesintiye gideceğini ifade etti. Türkiye'de doğalgaz tüketiminde en yüksek payı %40 ile elektrik üretimi alırken, BOTAŞ'ın yaptığı kesinti sonrasında elektrik piyasasında fiyatların yükseldiği gözlemlendi. Türkiye, İran ile 1996 yılında yaptığı anlaşma çerçevesinde yılda 9,6 milyar m³ gaz ithalatı gerçekleştiriyor. Her sene özellikle kış aylarında İran'dan belirli bir miktarda gaz kesintisi gündeme gelebiliyor.

Uluslararası kuruluşlar yurt içi yatırımlara finansman sağlamaya devam ediyor.

Uluslararası Finans Kurumu (IFC) "Türkiye'de Özel Sektör: Sürdürülebilir Kalkınma" panelinde Temmuz ayından bu yana Türkiye'deki projelere 502 milyon dolarlık uzun vadeli, 145 milyon dolarlık da kısa vadeli finansman sağladığı bilgisini paylaştı. Diğer taraftan, Avrupa İmar ve Kalkınma Bankası (EBRD) de geçtiğimiz hafta Türkiye'nin kuzeybatısında faaliyet gösteren elektrik firmalarına finansman sağlayacağını açıkladı.

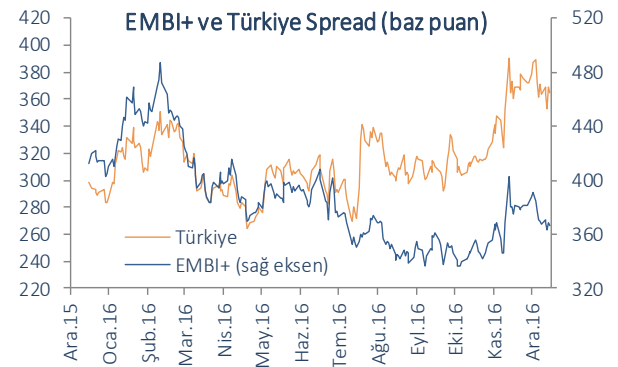
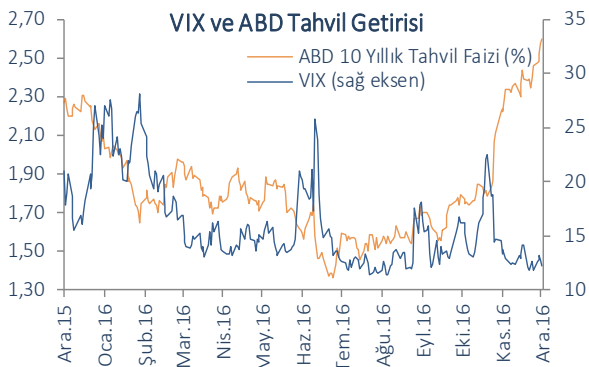
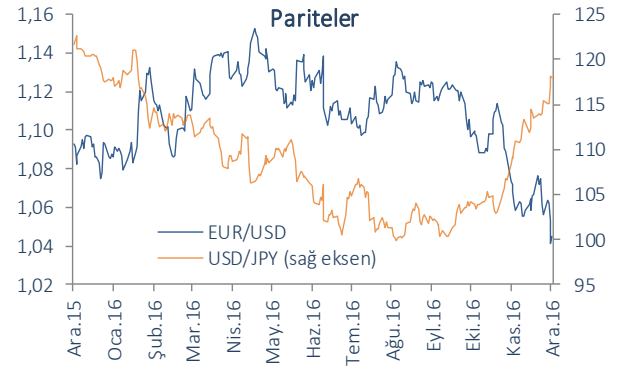
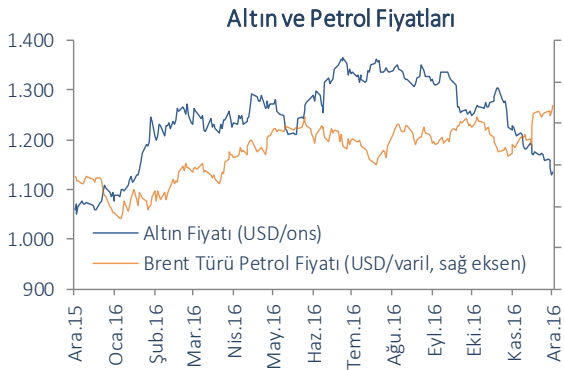
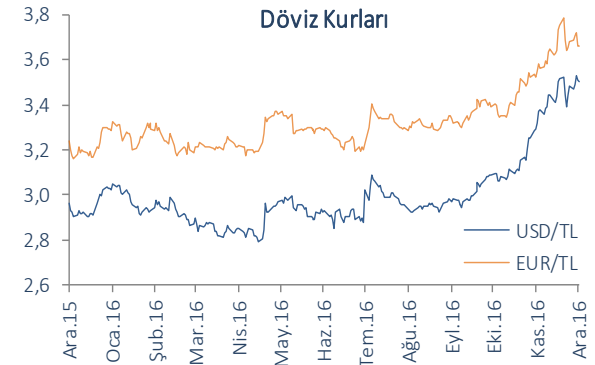
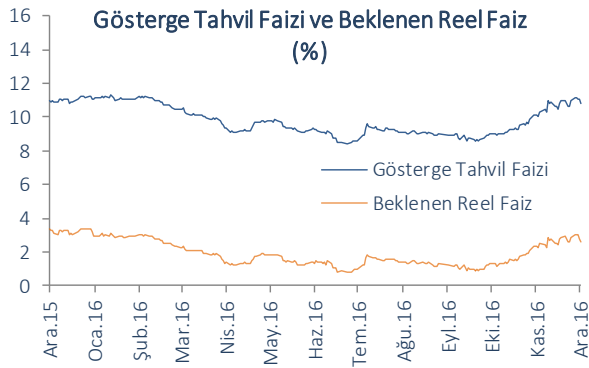
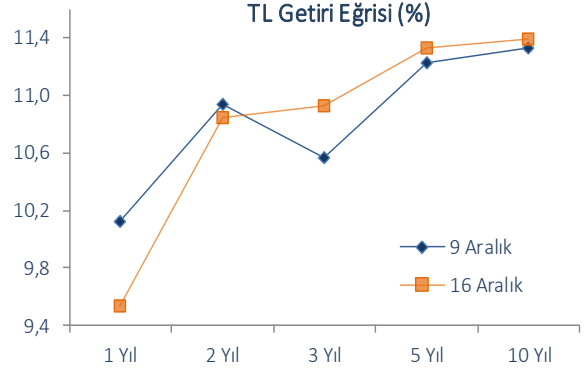
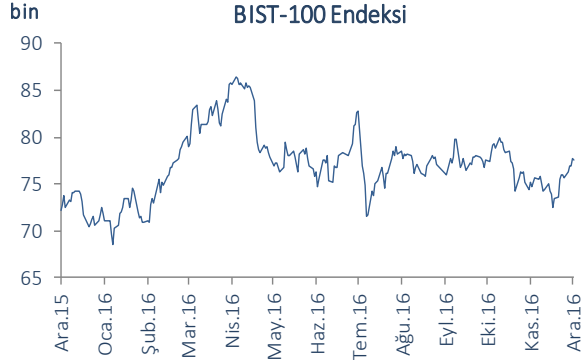
AVM ciro endeksi Ekim ayında yükselişte...

Alışveriş Merkezleri ve Yatırımcıları Derneği'nin (AYD) aylık olarak yayımladığı veriye göre, Ekim ayında AVM ciro endeksi yıllık bazda %1 yükseldi. Endekste en sert artış %10 ile ayakkabı ve çanta kategorisinde gözlenirken, ötelenebilir ihtiyaçları kapsayan diğer kategorisinin (mobilya, kozmetik, kuru temizleme vb.) %8 gerilemesi dikkat çekti. Endeksin pozitif bir büyüme sergilemeye devam etmesi sektör açısından olumlu değerlendirilirken, döviz kurunda son dönemde yaşanan dalgalanmaların tüketiciyi tasarrufa ve daha çok zorunlu ihtiyaçların alışverişine yönlendirdiği düşünülüyor.

Otomotiv sektöründe ihracat ve satışlar Kasım ayında artışını sürdürdü.

Otomotiv Sanayi Derneği'nin (OSD) geçtiğimiz hafta yayımladığı Kasım ayı rakamlarına göre, 2016'nın ilk 11 ayında otomotiv üretimi bir önceki yılın aynı dönemine göre %8 artarak 1.329.812 adede ulaştı. Bu dönemde yurt içi satışlar %2 artış kaydederken, ihracat %14 yükseldi. Tutar bazında ise, otomotiv ihracatının yılsonunda 23,5 milyar dolara ulaşarak 2008'den bu yana en yüksek seviyesini görmesi bekleniyor.

PIYASALARDAKİ GELİŞMELER

HAFTALIK VERİ GÜNDEMİ

		Dönemi	Piyasa Beklentisi
20 Aralık	TCMB Para Politikası Kurulu Toplantısı ve Faiz Kararı	Aralık	
	Japonya Merkez Bankası (BoJ) Toplantısı ve Faiz Kararı	Aralık	
21 Aralık	TÜİK Tüketici Güven Endeksi	Aralık	
	ABD İkinci El Konut Satışları	Kasım	5,52 milyon adet
	Hazine İç Borç Ödemesi (543 milyon TL)	Aralık	
22 Aralık	ABD Nihai GSYH Büyüme Verisi	2016 3. Çeyrek	%3,3
	ABD Kişisel Tüketim Harcamaları Verisi	Kasım	%2,8
	ABD Kişisel Gelir Verisi	Kasım	%0,3
	ABD Dayanıklı Tüketim Malı Siparişleri	Kasım	-%4,7
23 Aralık	ABD Yeni Konut Satışları	Kasım	575 bin adet
	ABD Michigan Üniversitesi Tüketici Güven Endeksi	Aralık	98,1

Türkiye İş Bankası A.Ş. - İktisadi Araştırmalar Bölümü

İzlem Erdem - Bölüm Müdürü
izlem.erdem@isbank.com.tr

Aslı Göksun Şat Sezgin - Uzman
asli.sat@isbank.com.tr

Alper Gürlü - Birim Müdürü
alper.gurler@isbank.com.tr

Bora Çevik - Uzman
bora.cevik@isbank.com.tr

H. Erhan Gül - Müdür Yrd.
erhan.gul@isbank.com.tr

Ahmet Aşarkaya - Uzman
ahmet.asarkaya@isbank.com.tr

Dilek Sarsın Kaya - Uzman
dilek.kaya@isbank.com.tr

Ayşe Betül Öztürk - Uzman Yrd.
betul.ozturk@isbank.com.tr

Tüm yayınlarımıza <https://ekonomi.isbank.com.tr> adresinden erişebilirsiniz.

Bu rapor Bankamız uzmanları tarafından güvenilir olduğuna inanılan kamuya açık kaynaklardan elde edilen bilgiler kullanılmak suretiyle, sadece bilgilendirme amacıyla hazırlanmıştır ve hiçbir şekilde finansal enstrümanların alım veya satımı konusunda tavsiye veya finansal danışmanlık hizmeti sağlanması olarak yorumlanmamalıdır. Bu raporda yer verilen görüş ve değerlendirmeler, hiçbir şekilde Türkiye İş Bankası A.Ş.'nin kurumsal yaklaşımını yansıtmamakta olup, raporu kaleme alan uzmanların kişisel görüş ve değerlendirmeleridir. Türkiye İş Bankası A.Ş. bu raporda yer alan bilgi, görüş ve değerlendirmelerin doğru, değişmez ve eksiksiz olması konusunda herhangi bir şekilde garanti vermemektedir. Türkiye İş Bankası A.Ş. bu raporda yer alan bilgilerde herhangi bir bildirimde bulunmaksızın değişiklik yapma hakkına sahiptir. Bu rapor ve içindeki bilgilerin kullanılması nedeniyle doğrudan veya dolaylı olarak oluşacak zararlardan Türkiye İş Bankası A.Ş. hiçbir şekilde sorumluluk kabul etmemektedir.

İşbu rapor üzerinde Bankamızın telif hakkı olup, Bankamızın yazılı izni alınmaksızın herhangi bir kişi tarafından, herhangi bir amaçla, kısmen veya tamamen çoğaltılamaz, dağıtılamaz veya yayımlanamaz. Tüm haklarımız saklıdır.